

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudkyň JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové ve věci

žalobce: **Needful s. r. o.**
sídlem Lidická 1875/40, Brno
zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem
sídlem na Zlatnici 301/2, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad kraje Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2016, č. j. JMK 77571/2016, sp.
zn. S-JMK 71392/2016/ODOS/Př

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. V projednávané věci jde o správní delikt provozovatele vozidla.
2. Městský úřad Židlochovice, odbor dopravy, oddělení správních deliktů (dále jen „správní orgán“), dne 11. 4. 2016, č. j. OSD/202630/2015-8, rozhodl, že žalobce, coby provozovatel vozidla registrační značky 1BI 0909, dne 23. 11. 2015 v 09:13 hodin na pozemní komunikaci – ulici Hlavní 477 v obci Rajhradice v rozporu s § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), se dopustil správního deliktu dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Ve výše uvedený den a místo byla automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích bez obsluhy zadokumentována jízda výše uvedeného motorového vozidla, kdy nezjištěný řidič v rozporu s § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu řídil uvedené vozidlo rychlostí 73 km/h, resp. 70 km/h v místě, kde je nejvyšší povolená rychlost 50 km/h. Řidič předmětného vozidla se dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu a žalobci jako provozovateli vozidla byla uložena pokuta ve výši 2500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.
3. Odvolání žalobce žalovaný zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

II. Shrnutí obsahu žaloby

4. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, ve které namítá, že správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Oznamovaný řidič totiž správnímu orgánu v návaznosti na doručenou výzvu k podání vysvětlení sdělil, že vozidlo neřídil a neměl ho zapůjčené. Takové tvrzení bylo pro správní orgán prvního stupně dostačující pro zahájení řízení s žalobcem. Dle žalobce správní orgán postupoval při zjišťování pachatele přestupku zcela nedostatečně a v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, neboť nezjišťoval totožnost pachatele přestupku. Žalobce není ztotožněn s postupem správního orgánu, podle něhož osoba řidiče byla oznámena účelově. Správní orgán tak dovodil na základě informací z úřední činnosti odkazem na několik správních řízení, avšak sdělení pouhé spisové značky řízení, ze kterého zjištěné skutečnosti pocházejí, nelze mít za dostatečné. Žalobce není oprávněn nahlížet do spisové dokumentace cizích přestupků.
5. Dále žalobce namítá, že není za porušení povinností řidiče odpovědný. Podle ustanovení § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu nese provozovatel vozidla odpovědnost za správní delikt jen tehdy, bylo-li porušení pravidel zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy. V napadené věci bylo měřeno zařízením Ramer 10T a podle žalobce nelze toto zařízení chápat jako zařízení užívané bez lidské obsluhy.
6. Žalobce byl postupem žalovaného zkrácen na svém právu dle čl. 6 odst. 1 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), jakož i dle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu, ač jeho vydání nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za přítomnosti žalobce. Uvedené pochybení shledává žalobce zásadním, neboť provozovatel vozidla, který nese objektivní

odpovědnost, nemůže předkládat žádná skutková tvrzení. Na místě spáchání přestupku zpravidla osobně nebyl a může vycházet toliko z prováděných důkazů. I pokud by v průběhu řízení správní orgán seznal, že není nezbytné nařizovat ústní jednání, měl provést dokazování za osobní účasti žalobce.

7. Vozidlo žalobce bylo změřeno v místě, kde byla nejvyšší povolená rychlost stanovena na 60 km/h, nikoliv 50 km/h. Řidič vozidla se tak nedopouštěl přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 o silničním provozu, ale přestupku dle bodu 4 téhož ustanovení, který ukládá nižší sankci za přestupek.
8. Závěrem se žalobce neztotožňuje s tvrzením správních orgánů, že provozovatel vozidla je spoluodpovědný za jednání řidiče vozidla. Skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Žalobce uvádí, že toto ustanovení obsahuje pravidlo vyžadující nespelnitelné chování, neboť provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit chování řidiče, tedy zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.
9. Na základě uvedeného považuje žalobce rozhodnutí správních orgánů obou stupňů za nezákonná a vydaná v rozporu s právními předpisy. Proto navrhl, aby soud zrušil jak rozhodnutí odvolacího správního orgánu, tak rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nesouhlasil se žádnou z žalobcem uvedených námitek. Napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné, zcela v souladu s právní úpravou.
11. K námitce, že správní orgán neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, žalovaný uvádí, že žalobcem oznámený řidič vozidla na výzvu reagoval sdělením, že vozidlo neřídil. Kromě tohoto tvrzení nedisponoval správní orgán žádným relevantním důkazem, který by měl vést k zahájení přestupkového řízení s označeným řidičem vozidla. Za takové situace tedy neexistovaly skutečnosti odůvodňující zahájení proti konkrétní osobě a správní orgán postupoval správně, pokud řízení o přestupku nezahájil a věc odložil.
12. K účelovému označení osoby pana D. P. žalovaný uvádí, že žalobce měl možnost nahlédnout do spisové dokumentace týkající se rozhodnutí zmíněných v rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Žalobce je oprávněn nahlížet do spisové dokumentace cizích přestupků, prokáže-li právní zájem nebo jiný vážný důvod (viz § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů).
13. Námitka žalobce ohledně neprokázání správním orgánem, že by překročení nejvyšší dovolené rychlosti bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku bez lidské obsluhy, podle žalovaného neobstojí. Ze samotných záznamů o přestupcích (výstupů z měřicího zařízení) plyne, že toto zařízení pracovalo v automatizovaném režimu měření. Jakékoliv další dokazování v tomto směru by bylo zcela nadbytečné.

14. Podle žalovaného nebylo třeba nařizovat ústní jednání, jelikož nebyly naplněny podmínky podle § 49 odst. 1 správního řádu. Rozhodnutí bylo vydáno na základě listinných důkazů. Žalobci bylo doručeno vyrozumění o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim.
15. K námitce, že vozidlo žalobce bylo změřeno v místě, kde byla nejvyšší povolená rychlost 60 km/h, žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 As 215/2014-43. Shrnul, že žalobce měl možnost tuto námitku uplatnit v řízení odvolacím, avšak tohoto práva nevyužil a jeho „liknavý“ postup nelze zhojit v řízení před soudem.
16. K námitce neústavnosti § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2016, č. j. 6 As 128/2015-32, dle kterého je předmětné ustanovení v souladu s ústavním pořádkem.
17. Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Posouzení věci soudem

18. Napadené rozhodnutí žalovaného přezkoumal soud v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (*ex offio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
19. Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání s výslovným souhlasem žalobce i žalovaného.
20. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
21. Soud se nejprve zabýval námitkou, že správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku [bod IV. A) rozsudku]. Poté hodnotil námitku nesprávné aplikace § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu [IV. B) rozsudku] a námitku protiústavnosti právní úpravy odpovědnosti provozovatele vozidla [bod IV. C) rozsudku]. Dále se soud zabýval namítanou vadou řízení spočívající v nenařízení ústního jednání [bod IV. D) rozsudku] a závěrem se věnoval námitce nesprávné aplikace § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu [IV. E) rozsudku].

IV. A) Námitka nemožnosti zahájit řízení o odpovědnosti provozovatele vozidla

22. Žalobce namítal, že v daném případě nebyly naplněny podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu, neboť označil osobu řidiče a s ním mělo být zahájeno přestupkové řízení.
23. Soud tedy hodnotil, zda správní orgán I. stupně učinil veškeré nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku.
24. V projednávaném případě byla žalobci dne 24. 11. 2015 zaslána výzva k uhrazení částky 1200 Kč určené podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu (doručena téhož dne). Současně byla ve výzvě uvedena možnost označit řidiče, který v inkriminovaném čase skutečně vozidlo řídil s tím, že sdělení totožnosti řidiče se považuje za podání vysvětlení. Žalobce dne 8. 12. 2015 zaslal správnímu orgánu sdělení, ve kterém označil za řidiče pana D. P., nar. dne X, bytem O. 41, P. 7. Správní orgán následně předvolal tuto osobu k podání

vysvětlení. Pan D. P. dne 31. 1. 2016 správnímu orgánu sdělil, že vozidlo neřídil ani ho neměl zapůjčené a dodal, že k označování jeho osoby jako řidiče dochází opakovaně.

25. Správní orgán věc dne 15. 2. 2016 odložil a dále pokračoval v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, o čemž žalobce vyrozuměl příkazem ze dne 15. 2. 2016, č. j. OSDD/202630/2015-4. V odůvodnění uvedl, že označený řidič odmítl veškerá tvrzení ohledně spáchaného přestupku a správnímu orgánu je z úřední činnosti známo, že tento je uváděn stejným zmocněncem opakovaně u více obdobných řízení.
26. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezačal řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. V tomto ustanovení je vyjádřena subsidiarita odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek. *„Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014–45). Subsidiární povaha odpovědnosti za správní delikt je patrná i z § 125h odst. 6 téhož zákona, podle kterého má správní orgán povinnosti poučit provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku.
27. Samotné tvrzení provozovatele vozidla v rámci podání vysvětlení spočívající v označení osoby, která v předmětné době vozidlo údajně řídila, bez dalšího neodůvodňuje zahájení přestupkového řízení proti takto určené osobě. Může pouze odůvodňovat předvolání údajného řidiče k podání vysvětlení. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně měla v rozhodnou dobu automobil v užívání a přestupek s ním spáchala. V daném případě však žádné takové okolnosti žalobce neuvedl a pana D. P., kterého žalobce bez dalšího označil, správní orgán nemohl považovat za osobu podezřelou z přestupku.
28. K osobě pana D. P. správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že uvedený řidič byl zástupcem žalobce označován u více obdobných případů. K tomu odkázal na čísla jednací konkrétních řízení vedených správním orgánem I. stupně a doplnil, že má za vysoce nepravděpodobné, že by zmiňovaný řidič objížděl jednotlivé provozovatele vozidel, od kterých by si zapůjčoval vozidla a těmito páchal přestupky. Proto odkaz na osobu řidiče, tak jak jej žalobce, resp. jeho zástupce, učinil, správní orgán považoval za irelevantní s ohledem na zjevné zneužití práva. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí se závěrem správního orgánu I. stupně zcela ztotožnil a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011–81 (všechny citované rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nssoud.cz), v němž se Nejvyšší správní soud zabýval výkladem pojmu zneužití práva.
29. K osobě údajného řidiče, pana D. P., soud dále konstatuje, že je mu z jeho vlastní úřední činnosti tato osoba (opakovaně uváděn jako řidič v jiných soudních řízeních) známa. Tato

osoba vystupovala jako označený řidič v obdobných soudních řízeních vedených krajskými soudy napříč Českou republikou (k tomu srovnej např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 1. 11. 2017, č. j. 59 A 53/2017 - 35, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 2017, č. j. 30 A 78/2016 - 26, potvrzený rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2017, č. j. 1 As 187/2017 - 33, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 10. 2017, č. j. 30 A 140/2016 - 80, ze dne 27. 6. 2017, č. j. 30 A 92/2016 - 33, ze dne 26. 7. 2017, č. j. 30 A 102/2016 - 29, a ze dne 20. 12. 2016, č. j. 30 A 75/2016 - 28. Vzhledem k tomu, že se v případě D. P. jednalo o osobu opakovaně označovanou za řidiče vozidel různých provozovatelů v obdobných případech, má soud v souladu s citovaným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu za to, že byla splněna podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu příslušného ustanovení zákona o silničním provozu a správní delikt mohl být projednán. Po správním orgánu nelze s ohledem na zásadu hospodárnosti a procesní ekonomie spravedlivě požadovat, aby po učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku věc neodložil a aby namísto projednání správního deliktu opětovně předvolával provozovatele vozidla k podání vysvětlení, pokud tento již dříve osobu řidiče vozidla označil. Takový postup se soudu jeví jako nadbytečný, a to především s ohledem na znění ustanovení § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu. Dle tohoto ustanovení totiž platí, že by se případné sdělení totožnosti řidiče v reakci na výzvu ze dne 24. 11. 2015, č. j. 202630/2015-1, považovalo za podání vysvětlení. Hodlal-li žalobce sám správnímu orgánu sdělit nějaké skutečnosti k osobě řidiče, případně předložit na podporu svých tvrzení důkazy, mohl tak učinit kdykoli, minimálně prostřednictvím podaného odvolání. Obranu označeného řidiče, který tvrdil, že vozidlo provozované žalobcem neřídil, ani ho neměl vypůjčené, nelze ve světle výše uvedeného považovat za nevěrohodnou.

30. Rovněž námitku žalobce, že správní orgán měl vést řízení o přestupku proti označenému řidiči D. P., nebo v případě nepravdivě uvedené totožnosti řidiče vozidla zahájit řízení o deliktu dle ustanovení § 125c odst. 2 zákona o silničním provozu proti žalobci, soud neshledal důvodnou. Dle § 125c odst. 2 uvedeného zákona *se fyzická osoba dopustí jako provozovatel vozidla přestupku tím, že v rozporu s § 10 odst. 1 písm. d) příkáže nebo svěří samostatně řízení vozidla osobě, o níž nezná údaje potřebné k určení její totožnosti*. K tomu ovšem soud konstatuje, že není v pravomoci ani možnostech správních orgánů zkoumat či prokázat, že žalobce uvedl totožnost řidiče nepravdivě. Ostatně ani zákon mu tuto povinnost v daném případě neukládá. Soud proto dospěl k závěru, že odložení věci dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích nebylo předčasné, a úvahy, které správní orgán I. stupně k učiněným závěrům vedly, lze považovat za dostatečné. Správní orgán při aplikaci skutečností jemu známých z úřední činnosti náležitě v odůvodnění rozhodnutí vyložil, ze které konkrétní úřední činnosti jsou mu tyto skutečnosti známy, a to rovněž v souladu s rozsudky, na něž žalobce v podané žalobě odkazoval (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15 A 14/2015-35).
31. Námitka, že mělo být vedeno řízení o přestupku s osobou, která byla žalobcem označena jako řidič, tak není důvodná.

IV. B) Námitka nesprávné aplikace § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu

32. Soud se dále zabýval námitkou, že překročení povolené rychlosti bylo zjištěno zařízením Ramer 10T, jež nelze považovat za zařízení používané bez lidské obsluhy.
33. Podle ustanovení § 125f odst. 1 a 2 písm. a) zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, přičemž za správní delikt odpovídá, mj. pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. V řízení před správními orgány ani v odvolání žalobce tento důvod neuváděl; v této fázi zůstal v podstatě zcela pasivní [na jednání u správního orgánu I. stupně se nedostavil ani on, ani jeho zmocněnec (resp. zástupce)]. Pojmem „automatizovaný technický prostředek“ se stěžovatel zabýval až v žalobě, ve které uvedl: *„Pokud zákonodárce omezil odpovědnost provozovatele (a zjednodušil dokazování) na přestupky zjištěné plně automatizovaným prostředkem, pak tak učinil záměrně, neboť měl na mysli taková zařízení, která se nainstalují, následně zkalibrují (ověří) a poté tato sama, bez další obsluhy, měří. V žádném případě neměl zákonodárce na mysli zařízení, které ráno strážník přiveze na místo měření, někde jej (dle Návodu k obsluze umístí), po celou dobu měření u něj stojí a obsluhuje jej (byť pro vyfocení vozidla nemusí obsluha stisknout žádné tlačítko); takový výklad je logický, neboť zatímco u skutečně stacionárního radaru je vyloučena jeho chybovost v důsledku pochybení obsluhy (jeho funkčnost a správnost nastavení se ověřuje teprve po jeho instalaci a umístění, které je následně pevné, neměnné), tak v případě měření rychloměrem Ramer 10T jej obsluha nastavuje, ustavuje do správné polohy, vybírá měřicí stanoviště, apod., tedy riziko pochybení je velké a v žádném případě nejde o zařízení používané bez lidské obsluhy.“*
34. Z uvedené citace je zřejmé, že žalobce si byl plně vědom významu pojmu „*automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích*“. Je-li právní pojem užitý v zákoně o silničním provozu žalobci (ale i obecně) znám, judikaturou již vícekrát vyložen (viz níže), a především je dostatečně srozumitelný již z jeho jazykového vyjádření, nebylo třeba, aby správní orgány takový pojem v rozhodnutí bez dalšího podrobně interpretovaly (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 As 43/2008 - 97). Jedná se především o technické prostředky trvale nainstalované a zpravidla pevně zabudované na určitém místě, které nevyžadují přítomnost obsluhujícího personálu; měřidlo je obsluhou toliko umístěno, nainstalováno, případně spuštěno, avšak samotné měření již probíhá automaticky bez toho, aby obsluha zařízení ovládala. Takové vyložení uvedeného pojmu také zjevně koresponduje s významem, jaký mu přisuzoval v žalobě sám žalobce.
35. Žalobce namítal, že použité zařízení nebylo automatizovaným technickým prostředkem ve smyslu § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Podle soudu nelze pouze ze skutečnosti, že „stacionární“ rychloměr je nezbytné před uvedením do provozu správně nastavit a umístit v souladu s pokyny výrobce, dovodit, že se nejedná o automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Je logické, že každý podobný přístroj je před započetím jeho užívání (nejen) v automatizovaném režimu třeba umístit, nastavit a uvést do provozu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. 5 As 177/2017). Tak tomu je i v případě rychloměru Ramer 10T. Rychloměr je stacionárním zařízením, jež provedlo měření v automatizovaném režimu bez obsluhy (viz zejména oznámení o přestupku ze dne 16. 12. 2015, ve správním spisu na č. l. 1). Ze správního spisu

(a ani z jiných okolností projednávané věci) nelze usuzovat, že by měření proběhlo přístrojem kýmkoliv obsluhovaným. Jednalo se tedy nepochybně o automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích ve smyslu § 125 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu.

36. Z důvodu nadbytečnosti soud neprováděl dokazování návodem k obsluze radarového měřiče Ramer 10T, který žalobce přiložil k žalobě. Závěr, že uvedené zařízení provádí měření v automatizovaném režimu bez obsluhy, jednoznačně vyplývá ze správního spisu.
37. Námitka tak není důvodná.

IV. C Námitka protiústavnosti odpovědnosti provozovatele vozidla

38. Žalobce dále brojil proti skutečnosti, že provozovatel vozidla odpovídá za přestupek řidiče. Uvádí: „*Fakticky absolutní odpovědností provozovatele vozidla za dodržení povinnosti řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích při užití jeho vozidla v silničním provozu dochází k porušení několika základních práv provozovatele vozidla.*“ Situaci přirovnával k odpovědnosti držitele zbraně, kdy tento je oprávněn ji svěřit jenom osobě, která má příslušné oprávnění, stejně tak, jako je provozovatel vozidla oprávněn vozidlo svěřit jenom tomu, kdo má řidičský průkaz. Konstatuje: „*Analogicky se současnou dikcí zákona o silničním provozu by tak osoba, která je držitelem zbraně, odpovídala za trestný čin proti životu a zdraví, který spáchal ten, jemuž byla zbraň po právu svěřena, a skutečný střelec by vyvázl bez trestu, což je samozřejmě situace absurdní a zcela ústavně nekonformní.*“
39. Argumentaci žalobce, již správní delikt provozovatele vozidla přirovnává k trestnému činu proti životu a zdraví, neshledává soud přílehavou. Ačkoliv se nejedná o spoluodpovědnost v pravém slova smyslu, provozovatel vozidla jistým způsobem za automobil ve svém vlastnictví odpovídá. Ústavní konformitou ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění zákona č. 297/2011 Sb., a ustanovení § 125f odst. 1 tohoto zákona, ve znění účinném do 30. června 2017, se zabýval Ústavní soud v plenárním nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 (nalis.usoud.cz). Konstatoval, že výše uvedená ustanovení nejsou v rozporu s ústavním pořádkem České republiky.
40. K tomu soud odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, ve kterém soud stanovil, že stěžovateli, jakožto vlastníkově vozidla, plynou z vlastnictví automobilu jisté závazky soukromoprávního, ale i veřejnoprávního charakteru. „*Na přístupu stěžovatele jako vlastníka k věci samé poté záleží, v jaké právní formě, za jakých podmínek či zda vůbec přenechá svoji věc - automobil - k užívání jiné osobě. Nepochybné je, že existuje i veřejný zájem na ochraně zákonných práv a povinností, které pro provozovatele vozidel vyplývají z norem veřejného práva.*“ Jak stanoví čl. 11 odst. 3 Listiny: „*Vlastnictví zavazuje.*“ Je tedy zcela legitimní, pokud zákonodárce v rámci dodržování pravidel (v tomto případě pravidel silničního provozu) stanovuje sankce i pro provozovatele vozidla v případě, že se správnímu úřadu (např. z důvodu nedostatečné či opožděné součinnosti pachatele správního deliktu) nepodaří odhalit pachatele přestupku. K tomu dále výše citovaný rozsudek: „*Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přílehavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje*

spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou. (...)Uvedené nabývá význam právě tehdy, pokud se postih konkrétního pachatele přestupku ukáže neefektivním v důsledku soukromoprávní úpravy užívacího vztahu vozidla po linii vlastník věci-uživatel. Nejvyšší správní soud podotýká, že stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami.“

41. Námitka proto není důvodná.

IV. D) Namítaná vada řízení spočívající v nenařizení ústního jednání

42. Žalobce dále správním orgánům vytýkal, že nenařídily ve věci ústní jednání. Tím mělo být porušeno jeho právo na spravedlivý proces garantované jak Úmluvou, tak Listinou.
43. Požadavek na obligatorní nařízení ústního jednání žalobce dovozuje nejspíš z § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Nutnost konání ústního jednání před správním orgánem I. stupně se vztahuje k přestupkovému řízení, nikoliv k řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, které je předmětem nyní posuzované věci. Podmínky pro nařízení ústního jednání v řízení o správním deliktu vyplývají z § 49 správního řádu. Podle § 49 odst. 1 správního řádu správní orgán nařídí ústní jednání v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné.
44. Z výše uvedeného vyplývá, že není povinností správního orgánu nařídít ústní jednání v případě, že to není nezbytné ke splnění účelu řízení a k uplatnění práv účastníka. Tuto nezbytnost je nutné vztáhnout na oba důvody, které musí být naplněny kumulativně. V případě žalobce podmínky pro konání ústního jednání naplněny nebyly. V řízení byly shromážděny dostatečné důkazy osvědčující deliktní jednání a zmocněnec žalobce byl o provádění důkazů listinou správním orgánem předem informován (viz oznámení ze dne 2. 3. 2016, v němž byl žalobce vyrozuměn o provádění důkazů mimo ústní jednání dne 6. 4. 2016 v 9 hodin; viz č. l. 16 správního spisu). V souladu s § 53 odst. 6 správního řádu se důkaz listinou provede přečtením či sdělením jejího obsahu. K provádění důkazů se žalobce ani jeho zmocněnec nedostavili. Provedené důkazy byly po celou dobu správního řízení součástí spisu. V případě, že žalobci nebylo jasné, čím mu bylo spáchání správního deliktu prokázáno, mohl kdykoliv v průběhu řízení nahlédnout do spisu.
45. Právní úprava tzv. jiných správních deliktů (tedy i správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu) účinná v rozhodné době neznala institut obligatorního ústního jednání tak, jak tomu bylo u přestupků (§ 74 odst. 1 zákona o přestupcích). Při posuzování nutnosti nařizovat ústní jednání je proto potřeba vycházet z úpravy subsidiární, tj. z § 49 správního řádu. Soud pro doplnění dodává, že ani v současnosti platná právní úprava řízení o přestupcích (§ 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich) ústní jednání obligatorně nestanovuje.
46. Dle § 51 odst. 2 správního řádu musí být účastníci o provádění důkazů mimo ústní jednání včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015–30, lze § 51 odst. 2 správního řádu vyložit tak, že správní orgány jsou povinny provádět dokazování za přítomnosti účastníků při ústním

jednání dle § 49 správního řádu, nebo mimo ústní jednání, o čemž ale musí být účastníci zásadně předem vyrozuměni. V případě dokazování listinou nadto právní doktrína hovoří ještě benevolentněji: „[z] logiky věci se však nelze domnívat, že je nezbytné vyrozumět účastníka, že se bude provádět důkaz listinou spočívající pouze v tom, že si ji správní orgán (přesněji řečeno oprávněná úřední osoba) přečte, resp. učiní o tom podle § 53 odst. 6 záznam do spisu. Nutnost přítomnosti účastníků při tomto přečtení listiny nelze dovozovat ani z § 53 odst. 6, protože ten pouze stanoví, jak postupovat v případě, že přítomni jsou (nestanoví však, že je to nezbytné; svou formulací naopak dokládá, že to nezbytné není)“ (srov. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D. *Správní řád. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 211).

47. Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu setrvává na závěru, že u správních deliktů obecně není ústní jednání povinnou součástí správního řízení (srov. rozsudek ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004 - 53, č. 852/2006 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015 č. j. 8 As 110/2015 - 46 uzavřel, že v řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu, o nějž jde i v nyní posuzované kauze, nemusí správní orgán nařídít ústní jednání vždy, ale jen tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků. Ve své následné judikatuře se Nejvyšší správní soud závěrů obsažených v citovaném rozsudku přidržel (srov. rozsudky ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 277/2015 - 33 a č. j. 1 As 166/2015 - 29, dále ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016 - 30, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 260/2015 - 58 a ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015 - 18). Vybočení z této linie nepředstavuje žalobcem uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015 - 30 (jak Nejvyšší správní soud již vysvětlil v rozsudku č. j. 3 As 260/2015 - 58), neboť zde Nejvyšší správní soud vystavěl svou argumentaci nikoliv na povinném konání ústního jednání, nýbrž na právu obviněného být přítomen při provádění dokazování.
48. Co se týče namítaného porušení práva na spravedlivý proces, soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 166/2015 - 29. Z něj vyplývá, že „na řízení o předmětném správním deliktu dopadá čl. 6 Úmluvy v jeho trestní větvi (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 29/2007 - 121). Judikatura Evropského soudu pro lidská práva ovšem setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek (viz rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 16. 11. 2010 ve věci *Taxquet proti Belgii*, stížnost č. 926/05, bod 84 a tam uvedené odkazy na další judikaturu). Ke splnění požadavků čl. 6 Úmluvy proto podle Nejvyššího správního soudu plně postačuje, pokud bude ústní jednání nařízeno v řízení před správním soudem. Důležitou roli hraje i skutečnost, že je možné se práva na spravedlivý proces vzdát (viz např. rozsudek ESLP ze dne 21. 2. 1990 ve věci *Håkansson a Sturesson proti Švédsku*, stížnost č. 11855/85, § 66). Pokud tedy obviněný ze správního deliktu netrvá na konání ústního jednání v řízení o jeho žalobě ve smyslu § 51 s. ř. s., nemůže později namítat, že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Na stejných zásadách stojí i právo plynoucí z čl. 38 odst. 2 Listiny (viz např. náleznost Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/14, bod 28). Z těchto ustanovení podle Nejvyššího správního soudu neplyne jednoznačná povinnost správních orgánů projednávajících obvinění ze správního deliktu nařídít vždy ústní jednání. Tento závěr stvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, který posuzoval skutkově obdobnou věc trestního obvinění ze správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu včetně povinnosti nařizovat ústní jednání v řízení o něm.“ Nejvyšší správní soud výše uvedené principy rozvedl v rozsudku č. j. 8 As 110/2015 - 46, v němž konstatoval: „Soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího

soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, *Öztürk proti SRN*, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námitky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, *Suhadolc proti Slovinsku*, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě. (...) V řízení o správním deliktu provozovatele vozidla se při posuzování otázky, zda nařídít ústní jednání, správní orgány musí řídit požadavky § 49 správního řádu a judikatury. V případě, že je to tedy ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, musí jednání nařídít. Není-li tomu tak, ústní jednání ve správním řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nařízeno být nemusí.”

49. Požadavek spravedlivého procesu se dle citované judikatury vztahuje na celý proces správního trestání, zahrnuje tedy i řízení před soudem. Žalobce v žalobě explicitně uvedl, že souhlasí s tím, aby soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. projednal věc bez nařízení ústního jednání. Pokud žalobce újmu způsobenou tím, že nebylo nařízeno ústní jednání před správními orgány, pocítoval jako zásadní zásah do práv, mohla být jeho věc projednána v řízení před soudem.
50. Skutečnost, že správním orgánem nebylo nařízeno ústní jednání, nepředstavuje dle soudu porušení práva žalobce na spravedlivý proces. Soud je přesvědčen, že v souladu s § 49 odst. 1 správního řádu nebylo nutné v projednávané věci ústní jednání nařizovat, neboť důkazy založené ve spisu představovaly dostatečný podklad pro rozhodnutí o správním deliktu. Ani žalobce v žalobě netvrdí žádný relevantní důvod, pro nějž by bylo nezbytné či účelné ústní jednání před správním orgánem nařídít. Neuvádí, jaká tvrzení tam chtěl přednést, tedy jak konkrétně nekonání ústního jednání zasáhlo do efektivit jeho obhajoby či jiných práv. Nadto lze poukázat na to, že žalobce byl ve správním řízení poučen o možnosti vyjádřit se k veškerým podkladům pro vydání rozhodnutí v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu; této možnosti však nevyužil a ve správním řízení zůstal pasivní.
51. Námitka je proto nedůvodná.

IV. D Námitka nesprávné aplikace § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu

52. Jako poslední hodnotil soud námitku žalobce, že na měřeném úseku nebyla stanovena nejvyšší povolená rychlost 50 km/h, nýbrž 60 km/h. Proto se v daném případě nemělo jednat o přestupek dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4, nikoli bodu 3, za který je možné uložit výrazně nižší sankci.
53. K okruhu námitek, jimiž se žalobce pokouší zpochybnit samotný skutkový stav zjištěný správními orgány, je třeba předně zdůraznit, že tyto námitky byly poprvé uplatněny až v podané žalobě. Domníval-li se žalobce, že správní orgán I. stupně pochybil při zjišťování

skutkového stavu, nic mu nebránilo namítnout to již v podaném odvolání, což však neučinil. Jak přitom mnohokrát konstatoval Nejvyšší správní soud, základním smyslem a účelem přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví je poskytnutí soudní ochrany v případech, kdy osoby, jež tvrdí, že byly na svých právech dotčeny, se svých práv nedomohly před správním orgánem, ač se o to pokusily. *„Cílem správního soudnictví není nahrazovat řízení před správním orgánem, neboť soudní přezkum správních rozhodnutí nelze vnímat jako odvolací řízení v plné apelaci. V takovém případě by byla totiž popřena samotná koncepce správního soudnictví založená na následném přezkumu zákonnosti pravomocných správních rozhodnutí. Základním smyslem a účelem přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví je poskytnout soudní ochranu osobám, jež tvrdí, že byly na svých právech dotčeny, a nedomohly se svých práv před správním orgánem, ač se o to pokusily. V řízení před správními soudy proto nelze posuzovat důvodnost námitky týkající se nesprávnosti skutkových zjištění, která byla účelově uplatněna až v řízení před krajským soudem“* (k tomu srovnej bod 15. odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2015, č. j. 9 As 42/2015 - 39, či rozsudky téhož soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 As 215/2014 - 43, ze dne 28. 5. 2015, č. j. 9 As 291/2014 - 39, či ze dne 7. 10. 2015, č. j. 9 As 27/2015 - 59).

54. V daném případě byly v přestupkovém řízení obstarány podklady postačující pro závěr, že rychlost byla naměřena v místě s nejvyšší dovolenou rychlostí 50 km/h, tj. v Rajhradcích, na ulici Hlavní 477, což vyplývá z rozhodnutí ze dne 11. 4. 2016, č. j. OSD/202630/2015-8. Součástí správního spisu je také fotografie z místa měření zachycující vozidlo žalobce a údaj o maximální povolené rychlosti v místě měření („limit místa“ 50 km/h; srov. oznámení o přestupku založené na č. l. 1 správního spisu). Tvrzení o tom, že v předmětném úseku komunikace byla nejvyšší povolená rychlost 60 km/h, žalobce uplatnil teprve v žalobě. Za situace, kdy nic takového neuváděl v průběhu celého správního řízení, nelze správním orgánům vytýkat, že se spokojily s výše uvedenými podklady, ze kterých vyplývá nejvyšší dovolená rychlost v daném úseku komunikace 50 km/h, a že další dokazování v daném směru neprováděly. Ostatně i nyní takto uplatněná námitka zůstala toliko v rovině tvrzení, které žalobce nepodpořil žádnými relevantními důkazy. Podklady založené ve správním spisu proto soud pokládal za postačující pro učinění závěru o spáchání předmětného přestupku, jakož i o jeho právní kvalifikaci.

Soud přezkoumal, zda správní orgány v řízení o přestupku opatřily takovou sadu důkazů, která po provedeném zhodnocení s ohledem na povahu věci sama o sobě s dostatečnou přesvědčivostí vede k závěru, že se žalobce příslušného správního deliktu dopustil. Dospěl k závěru, že správní orgány tomuto požadavku dostály. Skutkový stav byl náležitě zjištěn a neexistují žádné rozumné důvody k pochybám o věrohodnosti a úplnosti skutkových zjištění pro posouzení viny žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71). V postupu žalovaného a odůvodnění jeho rozhodnutí v tomto směru neshledává soud nic protizákonného.

55. I tato žalobcová námitka je proto nedůvodná.

V. Závěr a náklady řízení

56. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným, proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

57. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 18. 7. 2018

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu